

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

SSA del. do SN Dorota Wróblewska

Protokolant Anna Kowal

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbary Nowińskiej

w sprawie M. P.

skazanego z art. 229 § 3 kk i z art. 178a § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 marca 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w S. na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 11 maja 2012 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 26 października 2011 r.,

- 1. oddala kasację;**
- 2. obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy oskarżył M. P. o to, że:

1. w dniu 12 marca 2010 r. w P. udzielił korzyści majątkowej funkcjonariuszowi Policji sierż. szt. Z. Ł. w kwocie 350 zł w zamian za naruszenie obowiązku służbowego, jakim było zatrzymanie sprawcy przestępstwa kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości i sprawcy kolizji drogowej – tj. o czyn z art. 229 § 3 k.k.;
2. w tym samym czasie i miejscu kierował samochodem osobowym mercedes nr rej. ..., będąc w stanie nietrzeźwości – tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Rozpoznający sprawę Sąd Rejonowy wyznaczył dwukrotnie termin rozprawy. Na żaden z nich oskarżony nie stawił się, przy czym wezwania nie zostały przez niego odebrane mimo dwukrotnego awizowania. Na drugim z tych terminów, tj. w dniu 30 września 2011 r., pod nieobecność oskarżonego, prokurator oświadczył, iż składa wniosek w trybie art. 335 § 1 k.p.k. zaakceptowany przez oskarżonego w dniu 28 maja 2010 r., w toku postępowania przygotowawczego, o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z nim kar i środków karnych.

Uznając, że prokurator złożył w trybie art. 335 § 1 k.p.k. skuteczny procesowo wniosek o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar, Sąd Rejonowy odroczył rozprawę do dnia 26 października 2011 r. i zdecydował o wezwaniu oskarżonego na ten termin oraz doręczeniu mu odpisu protokołu rozprawy z dnia 30 września 2011 r. W dniu 26 października 2011 r. Sąd Rejonowy procedował na forum posiedzenia. Oskarżony i tym razem nie stawił się, nie odbierając uprzednio dwukrotnie awizowanego wezwania. Sąd nie uznał jednak jego nieobecności za przeszkodę w rozpoznaniu wniosku prokuratora. Stwierdził w protokole posiedzenia, że przychyliła się do wniosku prokuratora „uzgodnionego z oskarżonym” i w następstwie wydał wyrok, skazując oskarżonego za przestępstwo z art. 229 § 3 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności. Karę łączną wymierzył w wysokości 2 lat pozbawienia wolności, przy czym zawiesił warunkowo jej wykonanie na 3 lata. Na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł karę grzywny - 150 stawek dziennych po 20 zł. każda. Orzekł nadto środki karne, tj. zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 3 lat i przepadek banknotów o łącznym nominale 350 zł, stanowiących dowody rzeczowe w sprawie.

Prokurator Rejonowy powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego. Zarzucił w apelacji obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 339 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegającą na skierowaniu sprawy na posiedzenie celem merytorycznej kontroli wniosku w trybie art. 335 § 1 k.p.k. złożonego przez prokuratora ustnie do protokołu, pomimo uprzedniego skierowania sprawy na rozprawę i tym samym braku podstaw formalnych do uwzględnienia wniosku oraz na zastosowaniu przewidzianej przepisem art. 335 § 1 k.p.k. instytucji i wydaniu wyroku skazującego M. P. bez przeprowadzenia rozprawy, pomimo że wniosek prokuratora został

złożony z uchybieniem warunków formalnych wskazanych w art. 335 § 1 k.p.k., w szczególności terminu i formy, przewidzianych dla tego typu pisma procesowego.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 11 maja 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając wniesioną apelację za oczywiście bezzasadną. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy argumentował, że skarżący nie wykazał, iż podniesione w apelacji uchybienia mogły mieć jakikolwiek wpływ na treść wyroku Sądu I instancji.

Od prawomocnego wyroku Prokurator Okręgowy w S. wniósł kasację, skarżąc wyrok w całości na korzyść oskarżonego. Podniósł w niej zarzut uchybienia przewidzianego w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., wynikającego z naruszenia art. 6 k.p.k., art. 374 § 1 k.p.k., art. 377 § 3 k.p.k., art. 139 § 1 k.p.k., a polegającego na utrzymaniu w mocy wyroku Sądu I instancji w sprawie oskarżonego M. P., podlegającej rozpoznaniu w trybie zwyczajnym, pomimo jego nieobecności w czynnościach rozpoznawczych sądu *meriti*, przy braku wyjątkowych okoliczności uzasadniających procedowanie pod nieobecność oskarżonego. W konkluzji Prokurator Okręgowy domagał się uchylenia prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w pierwszej instancji.

Rozpoznając kasację Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżony wyrok należy do kategorii orzeczeń, które strona może zaskarżyć na korzyść tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 2 i 4 k.p.k.). Podniesionym przez Prokuratora Okręgowego uchybieniem tej kategorii jest rozpoznanie sprawy podczas nieobecności oskarżonego, mimo że jego obecność była obowiązkowa (art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.). Zdaniem skarżącego, przepisy art. 374 § 1 k.p.k. i art. 377 § 3 k.p.k. nie dopuszczały procedowania i wydania wyroku przez Sąd Rejonowy pod nieobecność oskarżonego. Wyrok tego Sądu podlegał uchyleniu w instancji odwoławczej niezależnie od granic zaskarżenia, z powodu zaistnienia tej właśnie bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Skoro jednak nie doszło do uchylenia wyroku w drugiej instancji, to uchybienie wskazane w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. dyskwalifikuje także wyrok Sądu odwoławczego.

W argumentacji wspierającej zarzut kasacji skarżący zdaje się nie dostrzegać realiów procesowych, w jakich został wydany wyrok Sądu I instancji. Skarżący pominął, a w każdym razie nie nadał właściwego znaczenia temu, że na drugim terminie rozprawy, w nieobecności oskarżonego, Prokurator Rejonowy ustnie złożył

do protokołu wniosek o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar i środków karnych, a więc wniosek, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k. Jak wyżej zauważono do takiego uzgodnienia treści wyroku z oskarżonym doszło w postępowaniu przygotowawczym, ale ostatecznie Prokurator nie umieścił stosownego wniosku w akcie oskarżenia. Zgłosił go natomiast w postępowaniu sądowym, gdy oskarżony nie podejmował kolejnych wezwań na rozprawę ani nie stawiał się. Jest istotne, że sąd rozpoznający sprawę uznał, iż wniosek o wydanie wyroku w trybie art. 335 § 1 k.p.k. został skutecznie złożony i wyznaczył termin jego rozpoznania, zarządzając doręczenie oskarżonemu wezwania i odpisu protokołu rozprawy, na której Prokurator zgłosił ów wniosek. Mimo, że w wyznaczonym terminie oskarżony znów się nie stawił, Sąd Rejonowy uznał, że nie jest to przeszkodą w rozpoznaniu wniosku Prokuratora na posiedzeniu, skoro przepis art. 343 § 5 k.p.k. stanowi, iż udział oskarżonego jest obowiązkowy wtedy tylko, gdy sąd tak zarządzi. Nie uznając w tym wypadku udziału oskarżonego w posiedzeniu za konieczny, Sąd Rejonowy rozpoznał wniosek Prokuratora i skazał oskarżonego, wymierzając mu kary i środki karne, na które zgodził się on w postępowaniu przygotowawczym, co potwierdził swoim podpisem na wniosku sporządzonym w postępowaniu przygotowawczym (k.53).

Przebieg postępowania przed Sądem I instancji nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, że merytoryczne rozpoznanie sprawy nastąpiło na posiedzeniu prowadzonym w trybie art. 343 § 5 k.p.k., a więc w sposób przewidziany dla rozpoznania wniosku prokuratora złożonego na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. Jest kwestią odrębną, nie zawierającą się w ramach zarzutu dopuszczenia do uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., czy złożenie przez prokuratora wniosku na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. było procesowo skuteczne, a w związku z tym, czy rozpoznanie go na posiedzeniu spełniało warunki określone w art. 343 k.p.k. Podważając prawidłowość procedowania, którego rezultatem było wydanie wyroku przez Sąd Rejonowy, można byłoby ewentualnie podnosić zarzuty obrazy prawa procesowego, w szczególności art. 339 § 1 pkt 3 k.p.k. bądź art. 343 § 7 k.p.k., jak to uczyniono w apelacji. Wysunięcie ich w kasacji byłoby jednak dopuszczalne tylko wtedy, gdyby przysługiwało stronie uprawnienie do złożenia kasacji ze względu na treść wyroku skazującego (art. 523 § 2 k.p.k.). W niniejszej sprawie, jak już zauważono, zakres zaskarżenia prawomocnego wyroku przez stronę był ograniczony do uchybień wymienionych w

art. 439 k.p.k. To, które podniósł skarżący, mające polegać na rozpoznaniu sprawy podczas nieobecności oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa, nie wystąpiło w sytuacji procesowej, w której wydano wyrok w Sądzie I instancji. Na posiedzeniu prowadzonym w trybie art. 343 § 5 k.p.k. Sąd orzekający uznał, że udział oskarżonego nie był obowiązkowy, co umożliwiło rozpoznanie wniosku Prokuratora o wydanie wyroku. Nie doszło zatem do uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy zdecydował o oddaleniu kasacji.

O obciążeniu Skarbu Państwa kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.